

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 193 | Tarih 26 Şubat – 3 Mart, 2024

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 93 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

27 Şubat: Türk yetkililer, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) geçen yıl verdiği önemli bir karara rağmen, ByLock mobil mesajlaşma uygulamasını kullandığı iddiasıyla eski öğretmen Güler Çetinkaya'yı tutukladı.

27 Şubat: İnsan Hakları Derneği (İHD) Cezaevi Komisyonu üyesi Mehmet Acettin, Sosyalist Meclisler Federasyonu (SMF) Dönem Sözcüsü Barış Kayaoğlu ve SMF üyesi Metin Keleş, Partizan dergisi okuru İbrahim Hakkı Eren, İstanbul'da yapılan ev baskınlarında ESP üyeleri Ali Haydar Keleş, Ali Karaçay, Mesut Çeki, Hüseyin Gültepe, Uğur Ok, Hacer Elçin, SKM MYK üyesi Ezgi Gürbüz ve Selda Aydoğdu gözaltına alındı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un

ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

28 Şubat: Sosyalist Kadın Meclisleri'nin (SKM) İstanbul'un Kadıköy ilçesindeki Süreyya Operası önünde yapmak istediği basın açıklamasına yönelik polis müdahalesinde 12 kişi gözaltına alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

27 Şubat: Türk polisi Salı sabahı Van'da Arif Aslan, Oktay Candemir ve Lokman Gezgin isimli üç gazeteciyi evlerine yaptığı baskınla gözaltına aldı.

27 Şubat: Kamu yayıncısı Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), Özel'in muhalif siyasetçilere yer vermemesi nedeniyle kanalı eleştirmeye çalışmasının ardından Salı günü Türkiye'nin ana muhalefet lideri Özgür Özel'in bir konuşmasının yayını durdurdu.

28 Şubat: Türkiye'nin güneyinde bir gazeteci, Diren Keser, üst temyiz mahkemesinin 2017 yılında kendisine verilen hapis cezasını onamasının ardından Salı akşamı evine yapılan polis baskınının ardından cezaevine gönderildi.

28 Şubat: Ulusal televizyon ve radyo kanallarındaki yayınları denetleyen Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), YouTube ve diğer sosyal medya sitelerindeki yayınları da mercek altına almayı planlıyor.

29 Şubat: AKP İstanbul Milletvekilleri Ravza Kavakçı Kan ve Fatma Betül Sayan Kaya ile AKP İstanbul Kadın Kolları Başkanı Rabia İlhan Kalender hakkında en az 3 haber; YouTube'da meclis tartışmalarına ilişkin videolar ve sosyal

medya paylaşımları, AKP döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) iştirakleri KİPTAŞ ve İSBAK'tan aldıkları yüklü miktardaki burslarla ilgili olarak İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

28 Şubat: Muhalefet milletvekili ve Türkiye'nin önde gelen insan hakları savunucularından Ömer Faruk Gergerlioğlu, bir kaymakamın yerel yetkililere darbe sonrası tasfiye mağdurlarının kamuya ait tüm binalara girişini engelleme talimatı verdiği 2016 tarihli gizli yazıyı elde etmek için verdiği hukuk mücadelesini kazandı.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

29 Şubat: Washington merkezli düşünce kuruluşu Freedom House son raporunda Türkiye'de geçtiğimiz Mayıs ayında yapılan seçimleri "adil olmayan" olarak nitelendirdi ve seçimlerin siyasi muhalefetin bastırıldığı ve ifade özgürlüğünün kısıtlandığı bir ortamda yapıldığını belirtti.

KÜRT AZINLIK

27 Şubat: Polis, Kürt yanlısı Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Partisi) milletvekili Çiçek Otlu'nun İstanbul'daki evine sabahın erken saatlerinde zorla baskın düzenledi.

27 Şubat: Türkiye'de bir temyiz mahkemesi, Kürt meselesiyle ilgili ortak bir dilekçeyi imzaladığı için işten çıkarılan ve kısa süre önce görevine iade edilen akademisyen Mühdan Sağlam'ın işinden çıkarılmasına karar verdi.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

29 Şubat: Türkiye, vekilleriyle birlikte kontrol ettiği Kuzey Suriye'deki insan hakları ihlalleri ile arazi ve mülkiyet hakları ihlallerinden sorumludur.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

28 Şubat: Ankara Sincan Kadın Cezaevi'nde 12 mahpusun (Zerrin Yılmaz, Muhabbet Kurt, Mukaddes Kubilay, Zeynep Han Bingöl, Rozerin Kurt, Selver Yıldırım, Esra Sayektaş, Pınar Tikit, Alev Yazar, Zelal Bilgin, Ayla Akat Ata ve Salver İspir) sağlık hakkı engellendi

29 Şubat: Denizli T Tipi Cezaevi'nde tutulan 4 mahpus 22 Şubat 2024 tarihinde istekleri ve iradeleri dışında Samsun S Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne sevk edildi. Sözlü ve fiziksel şiddete maruz kalan 4 mahpusun ellerinin, ayaklarının ve gözlerinin bağlandığı öğrenildi.

1 Mart: Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Parti Meclisi üyesi Sıtkı Güngör İstanbul'da evine yapılan baskınla gözaltına alındı. Gözaltı ve hastaneye sevk sırasında polis memurlarının ters kelepçe ve fiziksel şiddetine maruz kaldı ve bu nedenle yaralandı.

KADIN HAKLARI

28 Şubat: Salı günü Türkiye genelinde yedi kadın partnerleri ya da eski partnerleri tarafından öldürüldü.